

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

2007/0118(CNS)

11.10.2007

ADVIES

van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de oprichting van de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky (COM(2007)0315 – C6-0226/2007 – 2007/0118(CNS))

Rapporteur voor advies: Lambert van Nistelrooij

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Het gezamenlijke technologie-initiatief Clean Sky dient voor de demonstratie en validering van technologische doorbraken die nodig zijn om de milieudoelstellingen te bereiken die zijn vastgesteld door de Adviesraad voor onderzoek in de luchtvaart in Europa (ACARE: het Europees technologisch platform voor luchtvaart en luchtvervoer). Het gaat hierbij om de volgende doelen:

- een verlaging met 50% van de CO₂-uitstoot door middel van een drastische verlaging van het brandstofverbruik;
- een verlaging met 80% van de uitstoot van Nox (stikstofoxiden);
- een verlaging van de lawaaioverlast met 50%;
- een groene productcyclus: ontwerp, productie, onderhoud, verwijdering en recycling.

De huidige leden van Clean Sky vertegenwoordigen 86 organisaties in 16 landen, 54 bedrijven, 15 onderzoekscentra en 17 universiteiten. Clean Sky draagt zorg voor de werking van ongeveer 6 geïntegreerde demonstratiemodellen: het SMART-vliegtuig, groene regiovliegtuigen en groene draaivleugelvliegtuigen (helikopters), duurzame en groene motoren, systemen voor groen luchtverkeer, apparatuur en systemen, en eco-design, zijn op groen ontwerpen en de productie, buitengebruikstelling en recycling van vliegtuigen, door het beste gebruik van grondstoffen en energie, om zo de gevolgen voor het milieu van de hele productcyclus te verminderen en de overeenstemming met de REACH-richtlijn te versnellen. Innovatie in de luchtvaart heeft bewezen, en zal ook in de toekomst bewijzen, voordelen te bieden in de vorm van technologie die ook buiten de luchtvaartsector wordt toegepast, hetgeen ten goede komt aan de industriële en wetenschappelijke basis van de EU.

De rapporteur stelt daarom voor om het voorstel van de Commissie te steunen, met een paar opmerkingen over elementen die nog verduidelijkt moeten worden. Hiertoe heeft de rapporteur enkele amendementen opgesteld.

Gezien de lange tijd die nodig is voor de ontwikkeling (10 jaar voor een nieuw vliegtuig) en het uitgebreide onderzoek dat verricht moet worden in de luchtvaartsector, is het aan te bevelen een "kritische massa" op het gebied van onderzoek en ontwikkeling te creëren die gericht is op het verminderen van lawaai en brandstofverbruik, om de procedures te versnellen en resultaten te verkrijgen voor een snelle implementatie, waar het milieu in de hele wereld van zal profiteren.

Het is daarom van wezenlijk belang om centra die het verst zijn met onderzoek en ontwikkeling en innovatie aan te moedigen hun krachten op Europese schaal te bundelen. De luchtvaartuigen die in de toekomst in de handel zullen komen moeten Europees zijn en moeten ontworpen zijn met het oog op bovengenoemde uitdagingen: een lager brandstofverbruik (misschien zelfs geheel elektrisch?) en minder geluidsoverlast.

De luchtvaartsector is in de EU direct en indirect goed voor 3,1 miljoen banen. De sector is verantwoordelijk voor circa 2,5% van het BBP en draagt meer dan 30 miljard Euro bij aan een

positieve handelsbalans voor Europa. Daarom is het uiterst belangrijk dat de sector in de EU zijn voorsprong behoudt en zijn concurrentiepositie blijft versterken. Een verlaging van het brandstofverbruik en van het lawaai behoren tot de belangrijkste doelen in deze concurrerende sector. Indien schaalvoordelen kunnen worden bereikt door middel van een communautair initiatief moeten we die mogelijkheid aangrijpen. Milieutechnologie zal wereldwijd steeds belangrijker worden.

In het Zevende Kaderprogramma is de mogelijkheid opgenomen om zogeheten gezamenlijke technologie-initiatieven op te zetten gericht op het samenbrengen van onderzoek op Europees niveau. Deze structuren kunnen worden opgezet indien de noodzaak hiertoe zich voordoet in het kader van de Europese technologieplatforms, zoals hier het geval is.

De rapporteur uit zijn tevredenheid over de garantie die de gemeenschappelijke onderneming geeft inzake deelname van het MKB (ten minste 12%).

Het plan om een publiek-privaat partnerschap op te zetten wordt de door de rapporteur van harte verwelkomd. De juridische entiteit van het gezamenlijk technologie-initiatief (JTI) zorgt voor een doeltreffende en concrete samenwerking tussen de publieke en de private sector. Hierdoor kunnen synergieën beter worden verwezenlijkt. Tevens wordt hierdoor een optimaal gebruik van EU-middelen gegarandeerd. Het hefboomeffect voor wat betreft voordelen voor het milieu van de inspanningen voor onderzoek en ontwikkeling (800 miljoen euro van de EU-begroting - er is geen rechtstreekse financiële deelneming van de lidstaten - en 800 miljoen van de sector) is aanzienlijk. Het 50/50- partnerschap met de sector vormt een solide basis voor het boeken van de nodige vooruitgang.

De rapporteur deelt de mening die is geuit door voorschillende actoren dat de onnodige oprichting van extra communautaire agentschappen met excessieve administratieve kosten moet worden voorkomen. Hiermee rekening houdend is de rapporteur niettemin van mening dat de juridische structuur die is voorgesteld door de Commissie (een communautair orgaan) de best mogelijke oplossing is om een publiek-privaat partnerschap te verwezenlijken. Hij wijst op het verschil tussen het doel hiervan en het doel van communautaire agentschappen. Een praktische oplossing voor bovengenoemde punten van zorg kan worden gevonden door de opname van een sunset-clausule voor de voorgestelde mechanismen, die de levensduur van Clean Sky beperkt en een vroegtijdige beoordeling en eventuele beëindiging mogelijk maakt.

De rapporteur wijst op het feit dat de luchtvaart zowel in als buiten de EU de afgelopen jaren snel is gegroeid en de komende decennia waarschijnlijk zeer sterk zal blijven groeien. Dit moet niet worden gezien als afzonderlijke ontwikkeling, maar eerder als het bijkomende effect van de uitbreiding van de EU in het bijzonder, omdat grotere economische gebieden meer verkeer en vervoer met zich meebrengen, maar ook van de globalisering in het algemeen.

De voorgestelde oprichting van een gemeenschappelijke onderneming voor onderzoek en ontwikkeling in de luchtvaart is onderdeel van de tenuitvoerlegging door de Europese Unie van de Agenda van Lissabon en is erop gericht de EU en haar industrie concurrerder te maken.

Met name in de EU bevinden veel luchthavens zich vlakbij dichtbevolkte of zelfs stedelijke gebieden. Ten behoeve van de bevolking in de omliggende gebieden is het belangrijk en op

veel plaatsen dringend noodzakelijk zo stil mogelijke vliegtuigen in te zetten en de vernieuwing van de luchtvloot te bevorderen.

De huidige en toekomstige hoge brandstofprijzen, een mogelijke belastingheffing op kerosine en de opname van de luchtvaart in het systeem voor handel in emissierechten vormen krachtige stimulansen om een forse verlaging van het brandstofverbruik voor vliegtuigen te bewerkstelligen, hetgeen ten goede komt aan het milieu en de volksgezondheid, en de gevolgen van klimaatverandering beperkt.

Last but not least dwingen strengere milieuregels (systeem voor handel in emissierechten, Kyoto en EU-wetgeving) de luchtvaartsector tot een drastische verlaging van de uitstoot, wat ook nodig is om de huidige en toekomstige groei van de sector te compenseren en de aanvaarding bij de bevolking te waarborgen.

Het marktmechanisme is er in dit geval niet in geslaagd een afdoende stimulans te leveren om onderzoek en ontwikkeling zodanig te versterken en te versnellen dat kan worden voldaan aan de verwachtingen en de vastgestelde normen.

AMENDEMENTEN

De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 12

(12) De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky moet worden opgericht voor een eerste periode die eindigt op 31 december 2017 om het adequate beheer van tijdens het zevende kaderprogramma (2007-2013) begonnen, maar niet voltooide onderzoeksactiviteiten te verzekeren.

(12) De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky moet worden opgericht voor een eerste periode die eindigt op 31 december 2017 om het adequate beheer van tijdens het zevende kaderprogramma (2007-2013) begonnen, maar niet voltooide onderzoeksactiviteiten te verzekeren *met inbegrip van de exploitatie van de resultaten.*

Amendement 2 Artikel 8, lid 1

1. De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky neemt een afzonderlijk Financieel Reglement aan dat gebaseerd is op de beginselen van de financiële kaderregeling. Het kan van de financiële kaderregeling afwijken voor zover de specifieke operationele behoeften van de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky dit vereisen en behoudens voorafgaande instemming van de Commissie.

1. De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky neemt een afzonderlijk Financieel Reglement aan dat gebaseerd is op de beginselen van de financiële kaderregeling. Het kan van de financiële kaderregeling afwijken voor zover de specifieke operationele behoeften van de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky dit vereisen en behoudens voorafgaande instemming van de Commissie **op basis van het advies van de Groep vertegenwoordigers van natiestaten.**

Motivering

De Groep vertegenwoordigers van natiestaten moet een rol spelen bij het waarborgen van een eerlijk en transparant financieel proces.

Amendement 3 Artikel 13, lid 4

4. **Eind 2017** houdt de Commissie met hulp van onafhankelijke deskundigen een eindevaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI. De resultaten van de eindevaluatie worden bij het Europees Parlement en de Raad ingediend.

4. **Na het beëindigen van de gemeenschappelijke onderneming** houdt de Commissie met hulp van onafhankelijke deskundigen een eindevaluatie van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI. De resultaten van de eindevaluatie worden bij het Europees Parlement en de Raad ingediend.

Motivering

De duur van de gemeenschappelijke onderneming moet parallel lopen aan het zevende kaderprogramma.

Amendement 4 Artikel 17

De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky neemt regels aan die gelden voor de verspreiding van onderzoeksresultaten welke waarborgen dat, voor zover nodig, intellectuele eigendom die bij O&O-activiteiten op grond van deze verordening is voortgebracht, wordt beschermd en dat

De gemeenschappelijke onderneming Clean Sky neemt regels aan die gelden voor de verspreiding van onderzoeksresultaten **op basis van de bestaande regels van het zevende kaderprogramma** welke waarborgen dat, voor zover nodig, intellectuele eigendom die bij O&O-

onderzoeksresultaten worden benut en verspreid.

activiteiten op grond van deze verordening is voortgebracht, wordt beschermd en dat onderzoeksresultaten worden benut en verspreid.

Motivering

Specifieke regels voor IER kunnen nodig zijn tussen leiders van de ITD's en geassocieerde leden, afhankelijk van de overeengekomen werkverdeling. Bijvoorbeeld betreffende het gebruik van achtergrondinformatie van een van de deelnemers die nodig is voor de werkzaamheden van de andere deelnemers.

Amendement 5 Bijlage, artikel 4, lid 3

3. De gemeenschappelijke onderneming kan naar wens een adviescomité instellen dat de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky advies geeft over en aanbevelingen doet op het gebied van bestuurlijke, financiële en technische onderwerpen. Het Adviescomité wordt door de Commissie benoemd. **schrappen.**

Motivering

Het adviescomité is overbodig. De Commissie kan zich voor advies wenden tot de Groep vertegenwoordigers van natiestaten en ACARE. De onderwerpen die worden genoemd in artikel 4, lid 3 kunnen worden voorgelegd aan de Groep vertegenwoordigers van natiestaten. Het adviescomité zou onnodige kosten voor de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky met zich meebrengen en er lijkt geen onderscheid te zijn tussen de taken van het adviescomité en het algemeen forum (zie artikel 8, lid 3, derde punt). Bovendien valt te voorzien dat de deskundigen afkomstig zullen zijn van de dezelfde groep deskundigen als de Groep vertegenwoordigers van natiestaten en ACARE.

Amendement 6 Bijlage, artikel 12, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. Overeenkomstig de financiële regels die van toepassing zijn op het zevende kaderprogramma mag slechts 5% van de werkingskosten gebruikt worden voor personeel en administratieve uitgaven.

Motivering

De duur van de gemeenschappelijke onderneming moet parallel lopen aan het zevende kaderprogramma.

PROCEDURE

Titel	Oprichting van de gemeenschappelijke onderneming CLEAN SKY
Document- en procedurenummers	COM(2007)0315 - C6-0226/2007 - 2007/0118(CNS)
Commissie ten principale	ITRE
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	ENVI 12.7.2007
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Lambert van Nistelrooij 10.9.2007
Datum goedkeuring	9.10.2007
Uitslag eindstemming	+: 25 -: 0 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Dorette Corbey, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Satu Hassi, Dan Jørgensen, Christa Kläß, Jules Maaten, Miroslav Ouzký, Vittorio Prodi, Dagmar Roth-Behrendt, Horst Schnellhardt, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Iles Braghetto, Christofër Fjellner, Radu Țîrle, Lambert van Nistelrooij